

DAVA

Franz Kafka 3 Temmuz 1883'te Yahudi bir anne babanın oğlu olarak Prag'da dünyaya geldi ve hayatının neredeyse tamamını bu kentte geçirdi. Lise öğreniminden sonra seçtiği hukuk eğitimini 1906 yılında Prag Üniversitesi'nden doktorasını alarak tamamladı. Önce bir yıl staj yaptı, 1907 yılında Assicurazioni Generali şirketinin Prag şubesinde işe başladı. 1908 yılında İşçi Kaza Sigortası Kurumu'na geçti. Max Brod'la kurduğu dostluk aracılığıyla Prag edebiyat çevresine girdi; Felix Weltsch, Oskar Baum, Gustav Janouch ve Franz Werfel'le tanıştı. I. Dünya Savaşı'nda zayıf vücut yapısı sebebiyle askere alınmadı. 1917 yılına dek çalıştığı İşçi Kaza Sigortası Kurumu'ndan tüberküloz nöbeti yüzünden önce istirahat iznine ayrılmak zorunda kaldı, sonrasında 1922 yılında erken emekliliğe ayrıldı. Franz, Hermann Kafka ve Julie Löwy'nin ilk çocuklarıydı. Kafka ailesi Prag'da, aile içinde Almanca konuşan azınlıklardandı. Kafka yaşamı boyunca hem Yahudilik'in hem iki kültür arasında kalmanın huzursuzluğunu duydu. Franz'ın daha sonra doğan iki erkek kardeşi çok küçük yaşta öldüler. Gabriele (Elli), Valerie (Valli) ve Otilie (Ottla) adında üç kız kardeşi oldu; en çok Ottla'yla yakınlık kurdu.

1912'de tanıştığı Felice Bauer'le iki kez nişanlandı. 1917 yılının yaz sonunda ansızın ağzından kan gelmesi, yakasını hiç bırakmayacak tüberküloz hastalığının başlangıcı, Felice'le ilişkilerinin sonu oldu. 1919'da Julie Wohryzek ile nişanlandı fakat bu ilişki de evli Milena Jesenská ile tanışmasıyla son buldu. Kafka'nın bazı eserlerini Çekçeye çeviren Milena Viyana'da yaşadığı için seyrek görüşebildiler, ilişkileri 1921'in başlarında sona erdi. İki yıl sonra Kafka Prag'ı terk ederek Dora Diamant'la Berlin'e yerleşti ve kendini bütünüyle yazıya adadı. 1923-24 kışını "açlık yılları" nı yaşayan Berlin'de geçirmek zorunda kalışıyla sağlığı hızla kötüleşti ve gençlik yıllarından itibaren mücadele ettiği hastalığı sonucu 3 Haziran 1924 günü, Viyana yakınlarındaki Kierling Sanatoryumu'nda henüz 41 yaşını doldurmadan öldü.

Kitaplarının bir kısmı sağlığında yayımlandı. *Açlık Sanatçısı* (1924), *Dava* (1925), *Şato* (1926), *Kayıp [Amerika]* (1927), *Çin Seddinin İnşası* (1930), *Babaya Mektup* (1952) ölümünden sonra yayımlanan kitapları arasında yer aldı. 1902'de tanıştığı, yirmi yılı aşkın bir süre dostu olan Max Brod, ölümünden sonra yazdıklarının yayılmasını isteyen Kafka'nın geride bıraktığı el yazısı metinlerini ailesinden devralarak vasiyetine uymadı; yirminci yüzyılın dehşetini ve kaygılarını simgeleyen Kafka'nın yapıtının yayılmasına öncülük etti.

İlknur Özdemir İstanbul'da doğdu. İstanbul Alman Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nü bitirdi. Almanca ve İngilizceden çok sayıda çevirisi ve *Senin Öykün Hangisi* adlı bir öykü kitabı vardır. Michael Cunningham'ın *Saatler* adlı kitabının çevirisiyle 2000 yılında Dünya Kitap Dergisi Çeviri Ödülü'nü almıştır. Uzun yıllar yayınevlerinde genel yayın yönetmeni olarak görev yapmıştır. Halen serbest çevirmen olarak çalışmaktadır.

Başlıca Çevirileri: Paul Auster: *Yalnızlığın Keşfi, Yanılsamalar Kitabı, New York Üçlemesi*; Gabriel García Marquez: *Şil'de Gizlice*; Max Frisch: *Stiller*; J. M. Coetzee: *Utanc, Petersburglu Usta*; Michael Cunningham: *Saatler*; Günter Grass: *Yengeç Yürüyüşü, Soğanı Soyarken*; Hermann Hesse: *Klingsor'un Son Yazı*; Arundhati Roy: *Küçük Şeylerin Tanrısı*; Stefan Zweig: *Satranç, Bir Kadının Yaşamından Yirmi Dört Saat*; Bruno Schulz: *Tarçın Dükkânları*; Ian McEwan: *Fındık Kabuğu, Cumartesi, Sahilde*; Ingeborg Bachmann-Paul Celan: *Kalp Zamanı*; Edith Wharton: *Keyif Evi*; Umberto Eco: *Genç Bir Romancının İtirafları*; Virginia Woolf: *Mrs. Dalloway, Kendine Ait Bir Oda, Dalgalar*; Pascal Mercier: *Lizbon'a Gece Treni*; Franz Kafka: *Milena'ya Mektuplar, Dönüşüm*; Christa Wolf: *Melekler Şehri*.

Franz Kafka'nın
YKY'deki kitapları

Şato (2019)
Ceza Sömürgesi (2019)
Dönüşüm (2020)
Dava (2021)

FRANZ KAFKA

Dava

Roman

Çeviren
İlknur Özdemir

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5735
Modern Klasikler - 70

Dava / Franz Kafka
Özgün adı: *Der Proceß*
Çeviren: İlknur Özdemir

Kitap editörü: Fahri Güllüoğlu

Kapak tasarımı: Davut Yücel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: İlknur Efe

Baskı: Asya Basım Yayın Sanayi Tic. Ltd. Şti
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar / İstanbul
Telefon: (0 212) 693 00 08
Sertifika No: 36150

Çeviriye temel alınan baskı: *Der Proceß* (in der Fassung der Handschrift),
Fischer Taschenbuch Verlag, 2017
1. baskı: İstanbul, Şubat 2021
ISBN 978-975-08-4900-8

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2020
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/yapikrediyayinlari](https://www.facebook.com/yapikrediyayinlari)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

- Tutuklanma • 7
Bayan Grubach'la Konuşma / Sonra Bayan Bürstner • 18
İlk Sorgulama • 28
Boş Mahkeme Salonunda / Üniversite Öğrencisi /
Kalem Odaları • 41
Dayakçı • 59
Amca / Leni • 64
Avukat / Sanayici / Ressam • 79
Tüccar Block / Avukatın Azledilmesi • 116
Katedralde • 139
Son • 157

Fragmanlar

- B'nin Arkadaşı • 163
Savcı • 169
Elsa'ya • 174
Müdür Yardımcısıyla Mücadele • 176
Ev • 180
Anneyi Ziyaret • 183

Kafka'nın *Dava'sı* İçin Sonsöz / *Bruno Schulz* • 187

Tutuklanma

Biri Josef K.'ya iftira etmiş olmalı, çünkü kötü bir şey yapmamış olmasına rağmen bir sabah tutukladılar onu. Pansiyonun sahibesi Bayan Grubach'ın aşçısı olan ve her sabah saat sekize doğru kahvaltısını getiren kadın o sabah gelmedi. Daha önce böyle bir şey olmamıştı hiç. K. biraz daha bekledi, yatağından kalkmadan, karşıdaki evde oturan ve şimdi kendisini tuhaf bir merakla seyreden yaşlı kadına baktı, ama sonra, hem bu duruma şaşırıldığı hem de acıktığı için çingırağı çaldı. Hemen arkasından kapı tıklatıldı ve o evde daha önce hiç görmediği bir adam girdi içeri. İnce uzun biriydi ama sağlam yapıydı, üzerine oturan siyah takım elbisesi, yol kıyafetini andıran çeşitli pliler, cep-ler, tokalar, düğmeler ve bir kemerle donatılmıştı, bu yüzden, bütün bunların ne işe yarayacağı tam anlaşılamasa da özellikle kullanışlı görünüyordu. “Kimsiniz?” diye sordu K. ve hemen yatakta yarı yarıya doğruldu. Ama adam, sanki oradaki varlığı benimsenmeliymiş gibi soruyu duymazdan geldi ve “Çingırağı mı çaldınız?” diye sordu. “Anna kahvaltımı getirsin,” dedi K. ve sonra sesini çıkarmadan, dikkatini toplayarak, düşünerek o adamın kim olduğunu anlamaya çalıştı. Oysa adam K.'nin kendisini incelemesine pek imkân vermedi, kapıya gidip araladı, hemen kapının dışında durduğu anlaşılan birine, “Anna'nın kahvaltısını getirmesini istiyor,” dedi. Yandaki odadan bir gülüşme duyuldu, o kahkahanın kaç kişiye ait olduğu çıkan sestem anlaşılamadı. Yabancı adam bu sestem, daha önce bilmediği bir şeyi öğrenecek değildi, yine de K.'ya buyurur gibi, “Mümkün değil,” dedi. “Bu da nereden çıktı,” diyen K. yataktan fırlayıp aceleyle pantolonunu giydi. “Yandaki odada kimler var, görmek istiyorum,” dedi, “Bayan Grubach böyle rahatsız edilmemin hesabını bakalım nasıl verecek.” Gerçi bu dediğini sesini yükselterek söylememesi gerektiği hemen geldi aklına, böyle konuşunca yabancınn kendisi üzerindeki bekkçilik hakkını kabullenmiş oluyordu ama o anda bunu pek önemsemedi. Ancak yabancı da öyle düşünmüş olmalıydı ki, “Burada kalsanız daha iyi olmaz mı,” diye sordu. “Ne burada kalmak istiyorum, ne de kendinizi bana tanıtmadıkça benimle konuşmanızı.” – “Kötü bir niyetim

yokeyti,” dedi yabancı ve gönüllü olarak gidip kapıyı açtı. K. isteği dışın-
da ağır ağır girdi yandaki odaya, ilk bakışta, bir gece öncesine kıyasla
neredeysse hiçbir fark göremedi. Burası Bayan Grubach’ın oturma
odasıydı, bu mobilyayla, örtülerle, biblolar ve fotoğraflarla tıka basa
dolmuş odada belki her zamankinden daha fazla boş alan vardı, ama bu
durum hemen anlaşılıyordu, özellikle de tek fark, açık pencerenin
önünde elinde bir kitapla oturan ve şimdi başını kaldırıp bakan bir
adamken. “Odanızda kalmalıydınız! Franz size bunu söylemedi mi?”
– “Evet, ne istiyorsunuz?” dedi K. ve gözleri yeni tanıdığı bu adamlarla
kapıda kalan ve adına Franz denilen adam arasında gidip geldi. Açık
pencereden, her şeyi tam da bunaklara has merakıyla görebilmek için
karşıdaki evin penceresine çıkan yaşlı kadın görölüyordu. “Ben Bayan
Grubach’a...” dedi K.; gerçi o iki adam epeyce uzakta duruyorlardı,
yine de onların elinden kurtulmak istercesine bir hareket yaptı ve yo-
luna devam etmek istedi. “Olmaz,” dedi pencerenin yanındaki adam,
kitabı bir sehpanın üzerine fırlatıp ayağa kalktı. “Gidemezsiniz, tutuk-
lusunuz.” – “Öyleye benziyor,” dedi K. ve “Peki, nedeni?” diye sordu.
“Size bunu söyleme yetkimiz yok. Odanıza gidip bekleyin. İşlemler
başladı, siz de zamanı gelince her şeyi öğreneceksiniz. Sizinle böyle
dostça konuşursam, görevimin sınırlarını aşmış olurum. Ama umarım
ki Franz’dan başkası duymaz beni, zaten o da talimatlara uymaya-
rak size iyi davrandı. Bekçilerinizin seçiminde olduğu gibi şansınız
böyle devam ederse her şeyin yolunda gideceğine güvenebilirsiniz.”
K. oturmak istiyordu ama koca odada, pencerenin önündeki koltuk
dışında oturacak bir yer olmadığını gördü. “Bütün bunların ne kadar
gerçek olduğunu göreceksiniz,” diyen Franz, diğer adamlarla birlikte
K.’ya yaklaştı. Özellikle bu ikinci adamın boyu K.’dan epeyce uzundu,
sık sık eliyle omzuna vuruyordu. İkisi de K.’nın geceliğini gözden
geçirip artık çok daha kötü bir gecelik giyeceğini söylediler; ama bu
kıyafetini de diğer çamaşırları gibi saklayacaklar ve davası olumlu so-
nuçlanacak olursa ona geri vereceklerdi. “Bunları depoya değil de bize
vermenizi öneririz,” dediler, “çünkü depoda sık sık hırsızlık yapılır,
ayrıca davanın sonuçlanıp sonuçlanmadığına bakılmaksızın her şeyi
belli bir zaman sonra satarlar. Hem bu tür davalar öyle uzun sürüyor
ki, özellikle son zamanlarda! Satıştan elde ettikleri parayı sonunda
depodan alırsınız ama bir kere bu miktar zaten düşüktür, çünkü satışta
önemli olan teklifin yüksekliği değil rüşvetin yüksekliğidir, hem zaten
bu paralar elden ele, yıldan yıla geçerken azalır.” K. söylenenlere

pek dikkat etmiyordu, hâlâ sahip olduğu eşyasını kullanma hakkına pek aldırmiyordu belki, durumunun açıklığa kavuşturulması onun için daha önemliydi; ancak bu adamlar yanındayken düşünemiyordu bile, çünkü ikinci bekçi –bu adamlar ancak bekçi olabilirlerdi çünkü– göbeğini adeta dostane bir şekilde durmadan kendisine sürtüyordu, ama K. başını kaldırıp baktığında tepesinde öbür bekçiyle konuşan kişinin şişman bedenine hiç uymayan, iri, yamuk burunlu, kuru, kemikli bir surat görüyordu. Ne biçim insanlardı bunlar? Neden söz ediyorlardı? Hangi kuruma bağlıydılar? K. bir hukuk devletinde yaşıyordu, her yerde huzur vardı, bütün yasalara uyuluyordu, onu kendi evinde taciz etmeye kim cesaret edebilirdi? K. her şeyi olabildiğince hafife almaya yatkın yapıdaydı, en kötünün varlığına ancak başına geldiğinde inanırdı, her şey tehditkâr görüldüğünde bile gelecekte kaygı duymazdı. Ama şimdi bu durumda bir terslik vardı, gerçi bütün bu olanlara, bilinmedik nedenlerle –belki de bugün otuz yaşına bastığı için– bankadaki arkadaşlarının hazırladıkları bir şaka niyetine bakılabılırdi, eşek şakası niyetine, elbette mümkündü bu, belki sadece bekçilerinin suratına şöyle bir gülmesi yeterli olacaktı, onlar da güleceklerdi, belki bu ikisi köşebaşındaki hamallardı, benzemiyor da değillerdi – yine de bu kez, adeta bekçi Franz'ı ilk gördüğü andan beri, bu insanlara karşı belki de sahip olduğu en ufak üstünlüğü bile elinden bırakmamaya kararlıydı. Ufak da olsa bir risk vardı, daha sonra kendisi için şakadan anlamıyor diyebilirlerdi, ama aslında önemsiz sayılan birkaç olayı –yaşadıklarından ders alma alışkanlığı yoktu oysa– hatırladı, o zaman arkadaşlarından farklı olarak ve bilerek, sonradan olabilecekleri düşünmeksizin ihtiyatsız davranmış, sonucuna da katlanmıştı. Bu, bir daha olmamalıydı, en azından bu sefer; eğer bu bir komediye kendisi de katılacaktı oyuna.

Henüz serbestti. “İzninizle,” diyerek bekçilerinin arasından hızla geçip odasına gitti. Arkasından, “Mantuklu birine benziyor,” dediklerini duydu. Odasında hemen yazı masasının çekmecelerini çekip açtı, içleri çok düzenliydi, ancak aradığı kimlik belgelerini o telaş içinde hemen bulamadı. Sonunda bisiklet sürücü belgesini buldu, onu alıp bekçilerinin yanına gitmek üzereydi ki belge gözüne yetersiz göründü, doğum belgesini bulana kadar çekmecenin içini araştırmaya devam etti. Yan odaya döndüğü sırada karşıdaki kapı açıldı, Bayan Grubach içeri girmek istedi. Kadının görünmesiyle kaybolması bir oldu. Belli ki K.'yı görünce çekinmişti, özür diledi, geri çekilip kapıyı büyük bir

dikkatle kapattı. O arada K. ancak “İçeri girsene,” diyecek zaman bulabilmişti. Odanın ortasında, elinde belgelerle kalakalmıştı, kapalı kalan kapıya bakıyordu ki açık pencerenin önündeki sehpanın başına oturmuş, şimdi fark ettiği üzere kendi kahvaltısını midelerine indir-
mekte olan bekçilerin seslenmesiyle irkildi. “Bayan Grubach neden içeri girmedi,” diye sordu onlara. “Giremez,” dedi, bekçilerin iri olanı. “Siz tutuklusunuz çünkü.” – “Nasıl tutuklanmış olabilirim? Hem de bu şekilde?” – “İşte yeniden başlıyorsunuz,” dedi bekçi ve tereyağlı ekmeğini bal kavanozuna batırdı. “Bu türden sorulara yanıt vermiyoruz.” – “Yanıt vermek zorundasınız,” dedi K. “İşte kimlik belgelerim, siz de bana kendinizinkini gösterin, öncelikle de tutuklama emrini.” – “Tanrı aşkına!” dedi bekçi. “Hem durumunuzu kabullenemiyorsunuz, hem de şu anda size bütün herkesten daha yakın olan bizi gereksiz yere kızdırmayı kafanıza koymuş gibisiniz!” – “Durum bu, inanın artık,” diyen Franz elindeki kahve fincanını ağzına götürmedi, anlamlı olması gereken ama K.’ya anlaşılmasın gelen bakışlarla uzun uzun süzdü onu. K. istemese de Franz’la bakışarak sessiz bir diyaloga girmiş gibi oldu, ama sonra elini belgelerine vurup, “İşte kimlik belgelerim,” dedi. “Sanki umurumuzda!” diye bağırды iri bekçi. “Çocuktan betersiniz. Nedir derdiniz? Bizimle, yani bekçilerinizle kimliğiniz ve tutuklama emri hakkında tartışarak o lanet olası koca davanızı hızlı sonuçlandıracağınızı mı sanıyorsunuz? Biz basit memurlarız, kimlik belgesinden pek anlamayız, günde on saat başınızda beklemek ve bunun için ücret almak dışında bir ilgimiz yok sizin davanızla. Biz anca bu kadarız, yine de hizmetinde olduğumuz yüksek makamların böyle bir tutuklama kararı almadan önce tutuklamanın nedenlerini ve tutuklunun kimliğini iyice araştırdıklarını anlayabilecek durumdayız. Bu konuda bir yanlışlık yok. Bildiğim kadarıyla bizim bağlı olduğumuz makam, ki ben ancak en alt kademelerini tanıyorum, suçu halkın içinde aramaz, yasalarda belirtildiği gibi, suç onu çeker ve bizim gibi bekçileri göndermek zorunda kalır. Yasa böyle. Bunda ne yanlışlık var?” – “Ben bu yasayı tanımıyorum,” dedi K. “O zaman işiniz daha zor,” dedi bekçi. “Bence bu yasa sadece sizin kafalarınızın içinde var,” dedi K., bir yolunu bulup bekçilerin düşüncelerine sızmak, onları kendi lehine çevirmek ya da adamların kafalarının içine yerleşmek istiyordu. Ama bekçi başından savarcasına, “Bunu hissedeceksiniz,” dedi. Franz da, “Baksana Willem, hem yasayı bilmediğini söylüyor, hem de masum olduğunu iddia ediyor,” diye lafa karıştı.

“Çok haklısın ama onun kafasına bir şey sokmak mümkün değil,” dedi öteki. K. artık konuşmuyordu onlarla; bu en alt kademedeki görevlilerin –öyle olduklarını kendileri söylüyorlar– saçmalıklarının kafamı daha da karıştırmaya katlanmak zorunda mıyım? Hiç anlamadıkları şeylerden söz ediyorlar. Bu kadar budala oldukları için kendilerine böyle güveniyorlar. Kendime denk biriyle konuşacağım birkaç kelime, bu adamlarla yapacağım upuzun konuşmalardan çok daha aydınlatıcı olacaktır benim için. Odanın içinde birkaç kez bir aşağı bir yukarı dolaştı, karşıdaki evde oturan yaşlı kadını gördü, kendisinden çok daha yaşlı bir adamı ite kaka pencereye getirmişti, adama sarılmış orada tutuyordu. K. bu gösteriye bir son vermek zorundaydı. “Beni amirimize götürün,” dedi. “Kendisi isterse götürürüz, daha önce olmaz,” dedi adının Willem olduğu anlaşılan bekçi. “Şimdi de size tavsiyem, odanıza dönmeniz,” diye ekledi, “telaşlanmayın ve hakkınızda verilecek kararı bekleyin. İşe yaramayacak düşüncelerle oyalanmamanızı öneririz, kendinizi toparlayın, epeyce zorlanacaksınız. Biz size iyi davrandık, sizse buna karşılık vermediniz, kim olursak olalım, şimdi size kıyasla özgür olduğumuzu unuttunuz, bu da küçümsenmeyecek bir üstünlüktür. Buna rağmen, eğer paranız varsa, karşıdaki kafeden size küçük bir kahvaltı getirebiliriz.”

Bu teklifi yanıtsız bırakan K. bir süre sessiz kaldı. Yandaki odanın, hatta holün kapısını açacak olsa belki bu ikisi kendisine engel olmayı göze alamazlardı, belki de işi oraya vardırma bu meselenin tek çözümlüydü. Ama belki buna rağmen yakalarlardı onu ve bir kere yere yıkılırsa o zaman, şimdi onlara karşı bir ölçüde sahip olduğu bütün üstünlüğü kaybederdi. Bu yüzden işin doğal akışının sağlayacağı çözümün güvenliğini yeğledi, odasına döndü, ne kendisinin ne de bekçilerin ağzından tek kelime çıkmamıştı.

Kendini yatağının üzerine attı, lavabonun tezgâhından, kahvaltıda yemek üzere akşamdan hazırladığı güzel bir elma aldı. Şimdi kahvaltıda bu elmadan başka yiyeceği bir şey yoktu, yine de bu elmanın, bekçilerin lütfedip kirli gece kafesinden getirebilecekleri kahvaltıda çok daha iyi olduğuna ısırınca emin oldu. Kendini rahat ve güvende hissediyordu, gerçi bu sabah bankadaki görevinin başında olamayacaktı ama orada görece yüksek bir mevkide bulunduğu için bir sorun çıkmazdı. Asıl mazeretini söylemeli miydi orada acaba? Bunu yapmayı geçirdi aklından. Eğer kendisine inanmazlarsa, ki bu durumda anlaşılır bir şeydi bu, o zaman Bayan Grubach'ı ya da şu anda karşıdaki

pencereye konuşlanmak üzere olan o iki ihtiyarı tanık gösterebilirdi. Onu odaya göndermelerine ve burada tek başına bırakmalarına –en azından kendisini bekçilerin yerine koyunca– hayret ediyordu K., intihar etmesi için her türlü fırsat vardı orada. Aynı zamanda, kendi açısından düşününce, intihar etmek için nasıl bir nedeni olabileceğini sorguluyordu. O iki adam yan odada oturup kendi kahvaltısına el koydukları için mi? Kendini öldürmesi çok saçma olurdu, isteseydi bile, bu işin saçmalığı yüzünden buna kalkışmak gelmezdi elinden. Bekçilerin pek akıllı olmadıkları bu kadar belli olmasaydı, onların da bunun saçmalığına inandıkları için K.'yı tek başına bırakmakta bir sakınca görmedikleri düşünülebilirdi. Eğer isteselerdi şimdi K.'nın, içinde kaliteli bir içki bulundurduğu duvardaki küçük bir dolaba nasıl gittiğini, kahvaltı niyetine küçük bir kadeh içkiyi midesine nasıl indirdiğini, pek olası değilse de cesaretini toplaması gerekebilir diye kadehini ikinci kez doldurduğunu görebilirlerdi.

Tam o sırada yan odadan kendisine seslenilince öyle ürktü ki, dişleri kadehine çarptı. “Şef sizi çağırıyor!” diyordu ses. Onu ürkü-ten o seslenişti, o kısa, kesik, sert haykırış ki bekçi Franz'dan böyle bir ses çıkmasını hiç beklemezdi. Verilen emir ise hoşuna gitmişti. “Nihayet!” diye yanıtladı seslenen kişiyi, dolabı kapadı, hemen yandaki odaya geçti. Oradaki iki bekçi sanki yaptıkları doğalmış gibi onu yine odasına kovaladılar. “Ne yaptığınızı sanıyorsunuz siz?” diye bağırdılar. “Şefin karşısına böyle geceliğinizle mi çıkacaksınız? Sizi de bizi de dayaktan geçirir.” – “Bırakın beni, lanet olsun!” diye bağırdı, elbise dolabına kadar gerilemek zorunda kalan K., “bana yatakta baskın yapılırsa bayramlık kıyafetimle karşınıza çıkmayacağım herhalde.” – “Boşuna uğraşmayın,” dedi bekçiler, K. bağırdıkça onlar iyice sakinleşiyor, hatta neredeyse üzüyorlardı, bu da K.'nın aklını karıştırıyor, ya da bir ölçüde aklını başına getiriyordu. “Gülünç seremoniler,” diye homurdansa da sandalyenin arkalığından ceketini aldı K., bekçilerin görüşünü almak istercesine bir süre elinde tuttu. İki de başlarını olmaz anlamında salladılar. “Siyah ceket olmalı,” dediler. Bunun üzerine K. ceketini yere fırlattı, hangi anlamda söylediğini kendisi de bilemese de, “Asıl duruşma değil ki bu,” dedi. Bekçiler gülümsediler ama fikirlerinde ısrarcıydılar: “Siyah ceket giymelisiniz.” – “Böyle yaparak işi hızlandıracaksam öyle olsun bakalım,” dedi K., giysi dolabını açtı, elbiselerin arasında uzun uzun arandıktan sonra en iyi siyah takım elbisesini çıkardı, vücuduna çok

güzel oturduğu için tanıdıkları arasında neredeyse olay yaratmış en iyi takımды bu, bir de gömlek çıkarıp özenle giyinmeye koyuldu. İçinden, böyle yaparak işleri hızlandıracağına, bekçilerin onu banyo yapmaya zorlamayı unuttuklarına inanıyordu. Acaba hatırlarlar mı diye gözledi onları, ama elbette ki akıllarına böyle bir şey gelmemiştii, buna karşılık Willem, K.'nin giyinmekte olduğu haberini şefe vermesi için Franz'ı göndermeyi unutmadı.

Giyinmesi bitince Willem'e sürtünerek geçip yandaki boş odadan bir sonraki, iki kanadı da çoktan açılmış odaya gitmesi gerekti. K.'nin iyi bildiği gibi bu odada uzun süredir, sabahları işe erken giden, akşamları geç dönen ve K.'nin selamlaşmaktan öte bir şey konuşmadığı Bayan Bürstner adında bir daktilocu kız oturuyordu. Kızın yatağının yanındaki başucu sehvası görüşme sırasında kullanılmak üzere odanın ortasına çekilmişti, şef de arkasında oturuyordu. Bacak bacak üstüne atmış, bir kolunu sandalyenin arkasına koymuştu. Odanın bir köşesinde duran üç genç adam, Bayan Bürstner'in, duvarda asılı bir hasıra takılı fotoğraflarına bakıyorlardı. Pencerenin açık duran kanadının kulpunda beyaz bir bluz asılıydı. Karşıdaki evin penceresinde yine o iki ihtiyar duruyordu, ama bu sefer bir başkası da eklenmişti yanlarına, arkalarında, onlara tepelerinden bakan, gömleğinin önü açık bir adam vardı, kızıl sakalını parmaklarının arasında ezip döndürüyordu.

“Josef K. mısınız?” diye sordu şef, belki de sadece K.'nin dalgın bakışlarını kendine çekebilmek için. K. başıyla doğruladı. “Bu sabah olanlar sizi pek şaşırtmış olmalı, değil mi?” diye sordu şef, bir yandan da sehvanın üzerindeki üç-beş şeyi, mumla kibritleri, bir kitabı ve bir iğne yastığını, sanki bunlar duruşmada gerekli olacaklarmış gibi iki eliyle birden kenara itti. “Elbette,” dedi K., nihayet mantıklı bir adamın karşısına çıkmak ve meselesini onunla konuşabilmek için rahatlatmıştı. “Elbette şaşırdım, ama fazla da şaşırdım diyemem.” – “Fazla şaşırmadınız mı?” diye sordu şef ve mumu masanın ortasına yerleştirdi, öteki nesnelere de onun etrafına. “Beni yanlış anlamış olabilirsiniz,” diye atıldı K. hemen. “Ben aslında –”, sözünü kesip oturacak bir koltuk arandı. “Oturabilirim, değil mi?” diye sordu. “Bu usulden değil,” diye yanıtladı onu şef. “Ben aslında...” diye devam etti K. o zaman, konuşmasına daha fazla ara vermeden, “... çok şaşırdım, ama insan otuz yaşına gelince ve benim gibi hayat mücadelesini tek başına yapınca sürprizlere hazırlıklı oluyor ve onlardan pek etkilenmiyor. Özellikle bugünkü gibilerine.” – “Neden özellikle bugünkü

gibisi?” – “Bütün bu olanları şaka olarak aldığımı söylemek istemiyorum, hazırlıklar şaka denemeyecek kadar kapsamlı. Pansiyondakilerin hepsi buna katılmış olmalı, sizler de, ki bunlar şaka sınırını aşar. Yani bu olanlar şakadır demek istemiyorum.” – “Çok doğru,” dedi bekçilerin şefi, sonra da kibrit kutusunda kaç kibrit kaldığına baktı. “Öte yandan,” diye devam etti K., konuşurken yüzünü odadakilere döndürdü, elinde olsa fotoğrafların yanında duran üç kişiyi de kendine döndürürdü, “öte yandan bu mesele pek de önemli olamaz. Buna şundan karar veriyorum, suçlanıyorum ama hakkımda dava açılabilir en ufak bir suç bulamıyorum. Ancak bu da önemsiz, asıl soru, beni kim suçluyor? Hangi makam yürütüyor bu işlemi? Siz memur musunuz? Hiçbiriniz üniformalı değil, tabii eğer elbiseniz–” bunu derken Franz’a bakmıştı, “–üniformalı sayılmıyorsa, ama bana kalırsa aslında bir yol kıyafeti o. Bu tür sorularda açık yanıt bekliyorum, inanıyorum ki, her şey açıkça ortaya konursa birbirimizle bir daha görüşmemek üzere vedalaşabileceğiz.” Bekçilerin şefi kibrit kutusunu masaya çarptı. “Çok büyük bir yanılğı içindesiniz,” dedi. “Buradaki beylerin ve benim sizin meselenizde hiçbir önemimiz yok, hatta bu konuda hiçbir şey bilmiyoruz. En uygun üniformaları da giymiş olsaydık bile sizin meselenize bir yararı olmazdı. Hakkınızda dava açılıp açılmadığını da söyleyemem size, daha doğrusu açıldığını bilmiyorum ben. Tutuklandınız, doğru, daha fazlasını bilmiyorum. Belki bekçiler gevezelik edip başka şeyler söylemişlerdir, ama bunlar gevezeliktir, o kadar. Sorularınızı yanıtlamasam da, bizi ve başınıza gelecekleri daha az düşünmenizi öneririm size, bence siz asıl kendinizi düşünün. Suçsuzum diyerek de ortalığı ayağa kaldırmayın, bıraktığınız pek de kötü olmayan izlenime zarar veriyor. Hem konuşurken de daha ihtiyatlı olun, daha önce söylediğiniz şeylerin neredeyse tamamını, üç-beş kelimeyle de ifade etmiş olsaydınız, tavırlarınızdan anlayabilirdik, hem söyledikleriniz hiç de size yararı dokunacak şeyler değildi.”

K. gözlerini bekçilerin şefine dikti. Yaşça belki de kendisinden küçük bu adamdan öğrenciymiş gibi nasihat mi alacaktı? Dürüst konuşmasının cezası azarlanmak mı olacaktı? Ve neden tutuklandığı ve bu emri kimin verdiği hakkında hiçbir şey öğrenmeyecek miydi? Heyecanlandı, kimse tarafından engellenmeden bir ileri bir geri dolıştı, gömleğinin kollarını sıvadı, elini göğsüne koydu, saçlarını geriye itti, üç adamın yanından geçti, “Saçmalık bu,” deyince adamlar ona döndüler, ona dostane ama ciddi gözlerle baktılar; sonunda K. yine

bekçilerin şefinin sehпасının önünde durdu. “Savcı Hasterer yakın dostumdur,” dedi, “ona telefon edebilir miyim?” – “Elbette,” dedi bekçilerin şefi, “ama bunun ne yararı var, bilmem, onunla özel bir meselenizi konuşacaksanız o başka tabii.” – “Ne yararı mı?” diye bağırdı K., öfkeden çok şaşkınlığı hissettiği. “Siz kim oluyorsunuz? Hem yarar arıyorsunuz hem de dünyanın en saçma şeyini yapıyorsunuz. Deli olmak işten değil! Beyefendiler önce baskın yaptılar, şimdi de karşımda oturmuş ya da ayakta durmuş bana ders veriyorlar. Sözümona tutuklandıysam bir savcıya telefon etmemin ne yararı olabilir, ha? Tamam, telefon etmeyeceğim.” – “Edin ama,” diyen bekçilerin şefi telefonun bulunduğu hole doğru uzattı elini. “Hayır, artık istemiyorum,” diyen K., pencereye gitti. Karşı evin penceresindekiler hâlâ oradaydılar, sakın sakın seyrediyorlardı ama K. pencereye yaklaşınca biraz tedirgin olmuş göründüler. İhtiyarlar kalkmak istediler ama arkalarındaki adam onları yatıştırdı. “Karşıdan da bizi seyrediyorlar,” dedi K. bekçilerin şefine, sesini iyice yükselterek, parmağıyla da dışarısını gösterdi. “Çekilin oradan,” diye bağırdı sonra da. Penceredeki üç kişi hemen birkaç adım geriledi, hatta iki ihtiyar öbür adamın arkasına geçti, iri gövdesiyle onları kapayan adamın ağız hareketlerine bakılırsa aradaki mesafe yüzünden anlaşılmayan bir şeyler söylüyordu. Ama tamamıyla çekilip gitmediler, sanki kimse fark etmeden yeniden pencereye yanaşabilecekleri ânı bekliyorlardı. “Sırnaşık, düşüncesiz insanlar,” dedi K., pencereden ayrılırken. Yan tarafa göz atınca bekçilerin şefinin de büyük olasılıkla kendisiyle aynı fikirde olduğunu gördü. Ama adamın onu hiç dinlememiş olması da çok mümkündü, çünkü bir elini sehpaye bastırmıştı, parmaklarının boylarını karşılaştırır gibi bir hali vardı. İki bekçi, üzerine süslü bir örtü serilmiş bir sandığın üzerine oturmuş, dizlerini ovuşturuyorlardı. Üç genç adamsa ellerini bellerine dayamışlar, boş gözlerle etrafa bakınıyorlardı. Odanın içi ıssız bir ofis kadar sessizdi. “Evet, beyler,” diye seslendi K., bir an herkesin yükü sırtına binmiş gibi hissetti, “görünüştünüze bakılırsa benim meselem sona ermiş sayılabilir. Bana kalırsa en iyisi, sizlerin tutumunun haklılığı ya da haksızlığı konusunda artık düşünmemek ve uzlaşıp el sıkışarak bu meseleye nokta koymak. Siz de benimle aynı görüşteyseniz, o zaman–” diyerek bekçilerin şefinin önüne gidip ona elini uzattı. Adam başını kaldırdı, dudaklarını ısırdı, K.’nın uzattığı ele baktı; K. hâlâ bekçilerin şefinin elini tutacağını sanıyordu. Ama adam ayağa kalktı, Bayan Bürstner’in yatağının üze-